

маси курочок) більше в лініях породи плімутрок, і менше в породі корніш - від 1.18 до 1.12. Слід також відзначити, що з віком у птиці породи корніш (від 42 до 120 діб) статевий диморфізм майже не змінюється, в той же час в породі плімутрок його рівень значно знижується від 1.06 до 1.18. Це свідчить про нівелювання відмінностей між лініями цієї породи в процесі онтогенезу. Це слід вважати позитивним явищем, так як ці лінії материнські в родинних формах.

В той же час слід звернути увагу на підвищення рівня статевого диморфізму в лініях породи корніш, так як він забезпечує подальшу ефективну селекцію на збільшення живої маси і енергії росту птиці - батьківських ліній і форм. Зважаючи на це слід рекомендувати добір птиці в гнізда з високим рівнем диморфізму.

В цілому проведені дослідження вказують на досить високий генетичний потенціал птиці вивчених ліній в селекціоно-генетичному центрі Оріана, що дозволяє використовувати їх в селекційних програмах по створенню нових бройлерних кросів.

УДК 836,37.082.454.2

ВИРОБНИЧІ ТИПИ ОВЕЦЬ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ І ЇХ ВОВНОВА ПРОДУКТИВНІСТЬ

**Б.О.Вовченко – д.с.-г.н., професор,
О.В.Фінченко – аспірант, Херсонський ДАУ**

Досягнутий за нашого часу рівень продуктивності овець може бути іще підвищеним. Щоб вишукати більш удосконаленні методи одержання і вирощування високопродуктивних тварин, відповідаючих всеростучим потребам інтенсифікації вівчарства, важливе значення тепер, як і раніше, мають вивчення питань мінливості корисних ознак тварин, закономірностей їх формування і розвитку під впливом зовнішніх і спадкових факторів.

При цьому дуже корисно вивчити це питання у зв'язку з особливостями певних виробничих типів тварин.

Оскільки, кожна тварина являє собою цілісний організм із певним співвідношенням ступеню розвитку окремих властивостей, за критерій розподілу на конституціонально-продуктивні типи нами було взято співвідношення настригу вовни і живої маси, тобто основних господарсько-корисних ознак.

У зв'язку з цим в нашу задачу входило вивчити мінливість найважливіших ознак продуктивності під впливом рівня годівлі у дорослих (сформованих) тварин по виробничим (конституціонально-продуктивним) типам, а також мінливість окремих ознак у нащадків, отриманих від різноманітних типів підбору, під впливом різного рівня годівлі у процесі формування молодого організму.

Досліди проводилися на чистопородних матках I класу відомого походження і одержаним від них нащадків.

На основі даних індивідуального обліку настригів вовни і живої маси, матки були поділені на три конституціонально-продуктивні типи, умовно названих нами: м'ясо-шерстний, шерстно-м'ясний і шерстний.

Потім кожна із трьох груп маток була до принципу аналогів поділена на дослідну і контрольна.

В період спарювання, у строк з 15 серпня 1998 року до маток дослідної і контрольної груп буди назначені шість баранів-плідників (по 2 барана), які відносяться також до трьох різних типів.

За м'ясо-шерстний тип були взяті барани асканійської тонкорунної породи великоформатного складу з великою живою масою; шерстно-м'ясний – барани бажаного типу з оптимальною живою масою; в якості шерстного – барани нового таврійського типу.

До барана визначеного типу призначалися матки усіх трьох типів. Таким чином, було застосовано по 9 типів спарювання як в дослідній так і в контрольній групах.

Матки дослідної групи у другу половину суягности утримувалися на раціонів поживність якого була на 20% вище раціону маток контрольної групи. Останні утримувалися на раціоні, прийнятому у господарстві.

Мінливість настригів вовни піддослідної молоді наданні у таблиці 1.

Із даних таблиці слідує, що рівень годівлі плоду на період утробного розвитку і тип підбору батьків чинили істотний вплив на настриг вовни нащадків.

Ярки дослідної групи маток від усіх типів підбору перевищили своїх одноліток контрольної групи. Аналогічна закономірність у настригах шерсті спостерігається і по баранчикам різних груп.

При різнопорідному добору на першому місці по настригу вовни стоять нащадки, одержані від шерстно-м'ясних баранів з матками шерстної і м'ясо-шерстної груп; на другому – від баранів нового таврійського типу і на останньому від м'ясо-шерстних.

Таблиця 1 – Мінливість настригів вовни ярки і баранчиків одинців, одержаних від однорідного підбору і зворотних спарювань батьків в залежності від рівня годівлі маток в період суягності, кг

Типи підбору батьків		Групи маток														
		дослідна				баранчики				ярки				контрольна		
барани	матки	<i>n</i>	$M \pm m$	δ	<i>n</i>	$M \pm m$	δ	<i>n</i>	$M \pm m$	δ	<i>n</i>	$M \pm m$	δ	<i>n</i>	$M \pm m$	δ
м-ш	м-ш	15	5,28±0,27	1,05	7	5,65±0,41	1,08	14	4,91±0,35	1,31	10	5,34±0,36	1,14	10	5,34±0,36	1,14
ш-м	ш-м	10	5,74±0,42	1,33	6	8,15±0,22	0,54	12	5,30±0,22	0,76	7	5,85±0,36	0,95	7	5,85±0,36	0,95
	ш	14	5,57±0,20	0,75	10	5,85±0,46	1,45	15	5,45±0,19	0,74	9	5,60±0,20	0,6	9	5,60±0,20	0,6
	ш-м	15	5,41±0,20	0,77	6	5,81±0,51	1,25	10	5,10±0,27	0,85	15	5,46±0,26	1,01	15	5,46±0,26	1,01
	м-ш	12	5,54±0,27	0,94	9	5,85±0,48	1,44	9	5,16±0,21	0,63	12	5,80±0,32	1,11	12	5,80±0,32	1,11
	м-ш	20	5,39±0,18	0,80	20	5,71±0,21	0,94	22	5,35±0,25	1,17	23	5,52±0,23	1,10	23	5,52±0,23	1,10
	ш	11	5,36±0,25	0,83	5	5,75±0,26	0,58	9	5,15±0,24	0,72	8	5,61±0,25	0,71	8	5,61±0,25	0,71
	ш-м	24	5,57±0,22	1,08	8	6,25±0,45	1,27	24	5,45±0,17	0,83	15	5,80±0,32	1,24	15	5,80±0,32	1,24
	ш	10	5,54±0,19	0,60	5	5,91±0,31	0,69	9	5,19±0,20	0,6	6	5,70±0,48	1,18	6	5,70±0,48	1,18
	м-ш	50	5,37±0,20	1,41	30	5,71±0,37	2,03	43	5,11±0,30	1,97	45	5,44±0,29	1,95	45	5,44±0,29	1,95
	ш-м	45	5,65±0,31	2,08	21	6,10±0,39	1,79	43	5,31±0,21	1,38	32	5,81±0,33	1,87	32	5,81±0,33	1,87
	ш	31	5,50±0,22	1,22	15	6,84±0,35	1,36	31	5,16±0,21	1,17	20	5,65±0,32	1,43	20	5,65±0,32	1,43

м-ш – м'ясо-шерстний тип;

ш-м – шерстно-м'ясний тип;

ш – шерстний тип

Таким чином у цілях одержання високопродуктивних тварин з бажаними шерстними якістьми у зоні розведення овець асканійської тонкорунної породи необхідно одночасно з покращенням годівлі овець, особливо маток на період суягності, вести ретельний відбір тварин основного шерстно-м'ясного типу, використовуючи однорідний добір та покращуючий корегований добір до маток других типів.

Для цього, доцільно окрім баранів основного напрямку мати у стаді оцінених за якістю потомків високопродуктивних баранів м'ясо-шерстного і таврійського типу.